אָז יָשִׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ א טו
לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה סוּס
וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי־לִי לִישׁוּעָה ב
זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי
אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ:

וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן אֶת־הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאן כָּל־הַנָּשִׁים כ
אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבְכֹלוֹת: וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם שִׁירוּ לַיהוָה כִּי־גָאֹה גָּאָה כא
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּם־סוּף כב
וַיֵּצְאוּ אֶל־מִדְבַּר־שׁוּר וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת־יָמִים בַּמִּדְבָּר וְלֹא־מָצְאוּ מָיִם:
וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם עַל־כֵּן כג
קָרָא־שְׁמָהּ מָרָה: וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל־מֹשֶׁה לֵאמֹר מַה־נִּשְׁתֶּה: כד
וַיִּצְעַק אֶל־יְהוָה וַיּוֹרֵהוּ יְהוָה עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַמַּיִם וַיָּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם כה
לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשָׁם נִסָּהוּ: וַיֹּאמֶר אִם־שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה כו
אֱלֹהֶיךָ וְהַיָּשָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל־חֻקָּיו
כָּל־הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר־שַׂמְתִּי בְמִצְרַיִם לֹא־אָשִׂים עָלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה
רֹפְאֶךָ: וַיָּבֹאוּ אֵילִמָה וְשָׁם שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה עֵינֹת מָיִם כז
וְשִׁבְעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם עַל־הַמָּיִם:

שנאמר "או ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה' שר לא נאמר אלא ישיר. מכאן לתחייה
המתים מן התורה."

אחות אהרן, לפי שמסר נפשו עליה כשנצטרעה נקראת על שמו.

אהות אהרן, הנכון בעיני כי מפני שהוזכרו בשירה
משה ומרים ולא הזכר אהרן רצה הכתוב להזכירו, ואמר אחות
אהרן דרך כבוד לו[24] שהוא אחיה הגדול ואחותו הנביאה
מתיחסת אליו, שגם הוא נביא וקדוש ה'. ויתכן שדרך הכתובים[25]
ליחס אל גדול האחים[26], וכן ובני כלב אחי ירחמאל (דה"א ב
מב). שהיה גדול מאחיו, שנאמר את ירחמאל ואת רם ואת כלובי
(שם ב ט).

ב יג וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי: וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן וַתֵּרֶא
ג אֹתוֹ כִּי־טוֹב הוּא וַתִּצְפְּנֵהוּ שְׁלֹשָׁה יְרָחִים: וְלֹא־יָכְלָה עוֹד הַצְּפִינוֹ
וַתִּקַּח־לוֹ תֵּבַת גֹּמֶא וַתַּחְמְרָה בַחֵמָר וּבַזָּפֶת וַתָּשֶׂם בָּהּ אֶת־הַיֶּלֶד
ד וַתָּשֶׂם בַּסּוּף עַל־שְׂפַת הַיְאֹר: וַתֵּתַצַּב אֲחֹתוֹ מֵרָחֹק לָדְעָה מַה־יֵּעָשֶׂה
ה לוֹ: וַתֵּרֶד בַּת־פַּרְעֹה לִרְחֹץ עַל־הַיְאֹר וְנַעֲרֹתֶיהָ הֹלְכֹת עַל־יַד
הַיְאֹר וַתֵּרֶא אֶת־הַתֵּבָה בְּתוֹךְ הַסּוּף וַתִּשְׁלַח אֶת־אֲמָתָהּ וַתִּקָּחֶהָ:
ו וַתִּפְתַּח וַתִּרְאֵהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וְהִנֵּה־נַעַר בֹּכֶה וַתַּחְמֹל עָלָיו וַתֹּאמֶר
ז מִיַּלְדֵי הָעִבְרִים זֶה: וַתֹּאמֶר אֲחֹתוֹ אֶל־בַּת־פַּרְעֹה הַאֵלֵךְ וְקָרָאתִי
ח לָךְ אִשָּׁה מֵינֶקֶת מִן הָעִבְרִיֹּת וְתֵינִק לָךְ אֶת־הַיָּלֶד: וַתֹּאמֶר לָהּ
ט בַּת־פַּרְעֹה לֵכִי וַתֵּלֶךְ הָעַלְמָה וַתִּקְרָא אֶת־אֵם הַיָּלֶד: וַתֹּאמֶר לָהּ
בַּת־פַּרְעֹה הֵילִיכִי אֶת־הַיֶּלֶד הַזֶּה וְהֵינִקֵהוּ לִי וַאֲנִי אֶתֵּן אֶת־שְׂכָרֵךְ
י וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתֵּנִקֵהוּ: וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַתְּבִאֵהוּ לְבַת־פַּרְעֹה
וַיְהִי־לָהּ לְבֵן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מֹשֶׁה וַתֹּאמֶר כִּי מִן־הַמַּיִם מְשִׁיתִהוּ:

וילך איש מבית לוי וגו', להיכן הלך,
א"ר יהודה בר זבינא שהלך בעצת בתו.
תנא עמרם גדול הדור היה, כיון שאמר פרעה
הרשע כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, אמר,

לשוא אנו עמילין, עמד ובירש את אשתו. עמדו
כולן וגרשו את נשותיהן, אמרה לו בתו, אבא,
קשה גזירתך יותר משל פרעה, שפרעה לא גזר
אלא על הזכרים ואתה גזרת על הזכרים ועל
הנקבות. פרעה לא גזר אלא בעולם הזה ואתה
בעה"ז ולעה"ב. פרעה הרשע ספק מתקיימת גזרתו
ספק אינה מתקיימת אתה צדיק בודאי שגזרתך
מתקיימת שנא' א) ותגזר אומר ויקם לך. עמד
והחזיר את אשתו עמדו כולן והחזירו את נשותיהן.

ג יא וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל־אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם
וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו: וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי אֵין
אִישׁ וַיַּךְ אֶת־הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל: וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי וְהִנֵּה שְׁנֵי יג
אַנְשִׁים עִבְרִים נִצִּים וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֵּה רֵעֶךָ: וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ יד
לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ אֶת־
הַמִּצְרִי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר: וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה אֶת־הַדָּבָר טו
הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרֹג אֶת־מֹשֶׁה וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ
מִדְיָן וַיֵּשֶׁב עַל־הַבְּאֵר: וּלְכֹהֵן מִדְיָן שֶׁבַע בָּנוֹת וַתָּבֹאנָה וַתְּדַלֶּינָה טז
וַתְּמַלֶּאנָה אֶת־הָרְהָטִים לְהַשְׁקוֹת צֹאן אֲבִיהֶן: וַיָּבֹאוּ הָרֹעִים וַיְגָרְשׁוּם יז
וַיָּקָם מֹשֶׁה וַיּוֹשְׁעָן וַיַּשְׁקְ אֶת־צֹאנָם: וַתָּבֹאנָה אֶל־רְעוּאֵל אֲבִיהֶן יח
וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ מְהַרְתֶּן בֹּא הַיּוֹם: וַתֹּאמֶרְנָה אִישׁ מִצְרִי הִצִּילָנוּ מִיַּד יט
הָרֹעִים וְגַם דָּלֹה דָלָה לָנוּ וַיַּשְׁקְ אֶת־הַצֹּאן: וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֹתָיו וְאַיּוֹ כ
זֶה לָמָּה זֶּה עֲזַבְתֶּן אֶת־הָאִישׁ קִרְאֶן־נָא לוֹ וְיֹאכַל לָחֶם: וַיּוֹאֶל כא
מֹשֶׁה לָשֶׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיִּתֶּן אֶת־צִפֹּרָה בִתּוֹ לְמֹשֶׁה: וַתֵּלֶד בֵּן כב
וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ גֵּרְשֹׁם כִּי אָמַר גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נָכְרִיָּה:

ויורהו ה' עץ, את מוצא בשבאו למרה
ולא יכלו לשתות מים ממרה והיה משה סבור
שהקב"ה אומר לו שישליך שם דבש או דבילה
והמים מתמתקין. ראה מה כתיב שם ויצעק משה
אל ה' ויורהו ה' עץ, א"ל הקב"ה, אין דרכי כמדת
בשר ודם. עכשיו אתה צריך ללמוד, שנאי ויורהו
ה' עץ, ויראהו לא נאמר כאן, אלא ויורהו, תורתו
בדרכיו. ומה העץ כו' מכל מקום מר היה. רבן
שמעון בן גמליאל אומר, בא וראה כמה מופלאין
דרכיו של הקב"ה יותר מדרכי בשר ודם, בשר
ודם במתוק מרפא את המר, אבל הקב"ה במר
מרפא את המר. הא כיצד? נותן דבר המזהיל
בתוך דבר המחבל לעשות גס בתוך גס כו'.

ז כג וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל־הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה: כד
וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם כה
אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּדַע אֱלֹהִים:

ויאמר
נרפים אתם נרפים על כן אתם אומרים נלכה נזבחה ליהוה:
ועתה לכו עבדו ותבן לא־ינתן לכם ותכן לבנים תתנו: ויראו שטרי יח יט
בני־ישראל אתם ברע לאמר לא־תגרעו מלבניכם דבר־יום ביומו:
ויפגעו את־משה ואת־אהרן נצבים לקראתם בצאתם מאת פרעה: כ
ויאמרו אלהם ירא יהוה עליכם וישפט אשר הבאשתם את־ריחנו כא
בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת־חרב בידם להרגנו: וישב משה כב
אל־יהוה ויאמר אדני למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתני:
ומאז באתי אל־פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא־הצלת ה א
את־עמך: ויאמר יהוה אל־משה עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי ב
ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו:

ומאז, למה באו (או ישיר) עכ), אמר משה
באו קראתי תגר לפני הקב"ה, שנאמר
ומאז באתי וגו', ובלשון ששרתתי, בו בלשון
אני מתקן ואקלס אותך.

(11)

יא וַיַּשְׁבֵּ֣ם עַל־שְׂפַ֣ת הַבְּהֵמ֔וֹת כִּ֥י יְצֵא֖וּם מִמְּסִלַּ֣ת הַבְּהֵמ֑וֹת קְרִיקֹ֕ר
קְרֵ֥י הַבְּהֵמ֖וֹת וְהַמַּיִ֥ם יְרֻקִּ֖ים וּמְמַלְּחִ֣ים מִמְּקוֹם֙ הַבְּהֵמ֔וֹת קְרִיקֹ֕ר
לִמְקֻבָּ֑ה: וַיּוֹצִאֵ֣נִי דֶּ֣רֶךְ שָׁעֲר֔ צְפוֹנָ֖ה וַיְסֹבְבֵ֣נִי דֶּ֔רֶךְ חוּץ֙ אֶל־שַׁ֣עַר הַחוּץ֔
דֶּ֖רֶךְ הַפּוֹנָ֑ה קְרִ֥ים וְהִנֵּה־מַ֛יִם מְפַכִּ֖ים מִן־הַכְּתֵ֥ף הַיְמָנִֽית: בְּצֵאת֣וֹ
הָאִ֗ישׁ קְרִ֛ים וְק֥וֹ בְיָד֖וֹ וַיָּ֣מָד אֶ֑לֶף וַיַּעֲבִרֵ֣נִי בַּמַּ֔יִם מֵ֥י אֲפָתִֽים:
וַיָּ֣מָד אֶ֔לֶף וַיַּעֲבִרֵ֥נִי בַּמַּ֖יִם מֵ֣י בִרְכַּ֑יִם וַיָּ֣מָד אֶ֔לֶף וַיַּעֲבִרֵ֖נִי מֵ֥י מָתְנָֽיִם:
וַיָּ֣מָד אֶ֔לֶף נַ֖חַל אֲשֶׁ֣ר לֹא־אוּכַ֑ל לָעֲבֹ֗ר כִּֽי־נָאְל֤וּ הַמַּ֙יִם֙ מֵי֣ שְׂחוּ֔
נַ֖חַל אֲשֶׁ֥ר לֹא־יֵעָבֵ֖ר: וַיֹּ֤אמֶר אֵלַי֙ הֲרָאִ֣ית בֶּן־אָדָ֔ם וַיּוֹלִכֵ֖נִי וַיָּשֶׁב֣נִי
שְׂפַ֣ת הַנָּחָ֑ל: בְּשׁוּבִ֣י וְהִנֵּה֩ אֶל־שְׂפַ֨ת הַנָּחָ֜ל עֵ֤ץ רַב֙ מְאֹ֣ד כֹּ֔ה וְכֹֽה:
וַיֹּ֣אמֶר אֵלַ֗י הַמַּ֤יִם הָאֵלֶּה֙ יוֹצְאִ֣ים אֶל־הַגְּלִילָ֣ה הַקַּדְמוֹנָ֔ה וְיָרְד֥וּ
עַל־הָעֲרָבָ֖ה וּבָ֣אוּ הַיָּ֑מָּה אֶל־הַיָּ֣מָּה הַמּוֹצָ֔אִים וְנִרְפְּא֖וּ הַמָּֽיִם: וְהָיָ֗ה
כָּל־נֶ֙פֶשׁ֙ חַיָּ֣ה אֲשֶׁר־יִשְׁרֹ֔ץ עַ֚ל כָּל־אֲשֶׁ֣ר יָבֹ֔א שָׁ֖ם הַנְּחָלִ֑ים יִחְיֶ֣ה וְהָיָ֗ה
הַדְּגָ֤ה רַבָּה֙ מְאֹ֔ד כִּ֚י בָּ֣אוּ שָׁ֔מָּה הַמַּ֖יִם הָאֵ֑לֶּה וְרָפְא֗וּ וְחַ֛י כֹּ֥ל אֲשֶׁר־
יָבֹ֥א שָׁ֖מָּה הַנָּחָ֑ל: וְעָמְד֤וּ עָלָיו֙ דַּיָּגִ֔ים מֵעֵ֥ין גֶּ֖דִי וְעַד־עֵ֣ין עֶגְלַ֑יִם
מִמְאֹ֔ר: בְּצַאתָ֖ו וּבְצֵאתָ֑ו וְלֹא־יָרְפְּא֣וּ לְמֶלַח֔ נִתְּנ֖וּ: וְעַל־הַנַּ֣חַל יַעֲלֶ֗ה
עַל־שְׂפָתָ֛ו מִזֶּ֥ה וּמִזֶּ֖ה כָּל־עֵ֣ץ מַאֲכָ֑ל לֹא־יִבּ֣וֹל עָלֵ֔הוּ וְלֹא־יִתֹּ֥ם פִּרְי֖וֹ
לְחָדְשָׁ֣יו יְבַכֵּ֑ר כִּ֣י מֵימָ֣יו מִן־הַמִּקְדָּ֣שׁ הֵ֣מָּה יוֹצְאִ֔ים וְהָיָ֥ה פִרְי֖וֹ לְמַאֲכָ֑לֶת
וְעָלֵ֖הוּ לִתְרוּפָֽה:

(12)

*לבע"י ירטיה. כשור טרו כשורה טרו כחצובה טרו בטולם טרו
בשיר. מעתיק נשגל כמענה:

(13)

בְּמָה יִכּוֹסֶה יוצאה ובמה אינה יוצאה
יוצא הגמל *באַפסר ונאקה בחטם
ולוברקים בפרוכביא וסוס בשיר יוכל בעליו
השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר *ומוין
עליהן(ק) *ומובלין בסקומין:

בשיר. כמו מענה קנין טוחו
ומענגת קטע סה ומכסין גו
לטעם לו מגל ומוסכן הנהמה:
וכל בעלי השיר, כגון לגמי [גל]
לויתים ומיתו קטנים שנותנין שיר
לעולם נטו:

(14)

צוּר חָצַב הַיּוֹם וְלֹא הָנָּה. חִשְׁבֹּנוֹ מֵאֵצֶל וְנִתְּנוּ בְּיִשָּׂר סַעֲנָה. כְּבֵד סַכְּאֵתֵנוּ
וְסַאֲרוּ תוּרְחָה עֵינֵנוּ לָךְ. עֲנוּ כְּשָׁעֲיָתִי לִירוּשָׁע בְּגַיְהָנָה. הושע יב

(15)

אמר רבי
שמעון בר חלפתא מהו לומר בגנות ישראל עושות, יורדות
לשאוב מים מן היאורי והקב"ה היה ממלין להם דגים
קטנים בתוך כדיהן, והן מוכרות ומבשלות מהן ולוקחות
מהן יין והולכות לשדה ומאכילות את בעליהן שם שנאמר ח)
בכל עבודה בשדה, משהיו אוכלין ושותין, גוטלות המראות
ומביטות בהן עם בעליהן, זאת אומרת אני נאה ממני
וזה אומר אני נאה ממך ומתוך כך היו מרגילין עצמן
לידי תאות ומריון ורבין והקב"ה מוקדן לאלתר וכה בוכות
אותן המראות שהיו מראות לבעליהן ומרגילות אותן לידי
תאוה, מתוך הערך העמידו כל הצבאות, שנאמר ט) יצאו
כל צבאות ה' מארץ מצרים, (ואומרי) והוציא ה' את בני
ישראל מארץ מצרים על צבאותם, כיון שאמר לו הקב"ה
למשה לעשות את המשכן, עמדו כל ישראל ונתגדבו, מי
שהביא כסף ומי שהביא זהב או נחשת ואבני שוהם והאבני
מלואים הביאו בזריזות הכל, אמרו הגשים מה יש לנו
ליתן בנדבת המשכן, עמדו והביאו את המראות והלכו
להן אצל משה, כשראה משה אותן המראות זעף בהן,
אמר להם לישראל טולו מקלות ושברו שוקיהן של אלו,
המראות למה הן צריכין, אייל הקב"ה למשה, משה, על
אלו אתה מבוה, המראות האלו הן העמידו כל הצבאות
הללו במצרים, טול מהן ועשה מהן כיור גחשת וכנו
לכהנים, שממנו יהיו מתקדשין הכהנים, שנאמר ויעש
את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראות הצובאות אשר
צבאו, באותן המראות שהעמידו את כל הצבאות האלה.

(16)

(כב) ויסע משה. הסיען בעל כרחם[39], שצטרו מצרים סוסיהם
כתכשיטי זהב וכסף ואבנים טובות והיו ישראל מרצאין אותן
בים. וגדולה היתה ביזת ים מביזת מצרים[31], שנאמר: תורי זהב
ונעשה לך עם נקודות הכסף (שה"ש א יא), לפיכך הוצרך להסיען
בעל כרחם.

(17)

(כג) שחיט עשרה עינת מים, כנגד י"ב שבטים נזדמנו להם
ושבעים תמרים, כנגד שבעים זקנים[47].

(18)

(כד) ויבאו מרתה. הקב"ה לא האמרכן ולא סעשו ידי הן, יש דבר בעולם
שלא נברא לצורך, אלא אני מלטרך היאך תהא אומר, אמר רבי
את המר מתוק, ומנין שלטרו הקב"ה להיות אומר כך, ראה מה כתוב
(שם) ויצעק אל ה' ויורהו ה' עץ ויצאהו, אב"מ: אלא ויורהו, אין ויורהו אלא
לשון למוד שנא' (משלי ד) ויורני ויאמר לו וכתיב: (שמות לה). ולהורות נתן
בלבו, היה הדבר סטורת ביד משה ולא עשה, ולמה עשת אלא בזון
שבאו ישראל למדבר ובקשו האלהים לכלותן, א"ל משה רבש"ע בקשת
לאבד את ישראל מכלה אתה אותם מן העולם לא כך אמרת לי בסורת
הוי סתפלל ואמור עשה את המר מתוק ואת עבשון ג' חלב מריתן של
ישראל ורפא אותן הוי ויחל משה:

(19)

ושירו קוראין בשני ובחמישי עורא
תיקן והא מעיקרא הוה מיתקנא דתניא *וילכו
שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים דורשי
רשומות אמרו *אין מים אלא תורה שנאמר
*והי כל צמא לכו למים כין שהלכו שלשה
ימים בלא תורה (ה) נלאו *עמדו נביאים
שביניהם ותיקנו להם שיהו קורין בשבת
ומפטיקין באחד בשבת וקורין בשני ומפטיקין שלישי ורביעי וקורין בחמישי
ומפטיקין ערב שבת כדי שלא יליגו ג' ימים בלא תורה *שעיקרא תקנו חד גברא
תלתא פסוקי אי נמי תלתא גברי חלתא פסוקי כנגד בהנים לוים וישראלים
אחא הוא תיקן חלתא גברי ועשרה פסוקי *כנגד עשרה בטלנין:

(20)

רבי אלעזר אחיר הקדוש ברוך הוא לעשות מרצון לצדיקים והוא יושב
בגיהנם בגן ערן וכל אותי (ואתי מראות באצבע שנאמר *ואמר ביום ההוא הגה
אלהינו זה קיוינו לו וישיענו זה ה' קיוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו:

(21)

ורבנן אמרין טהו ויהל טשה עשה את המר מתוק. ויהל
טשה לשון חלוי. כיוצא־א"ר ברכיה"בשם ר' היוא בר אדא דיפו כשם ר'
שמואל בר נחמן שכאו ישראל־לטרה טה כתוב שם (שמות יז) ויכאו
טרתה התחיל טשה מרהרהר בלבו (אמר המים הללו לסה נבראו סה הנויה
יש לעולם בהן סוטב היה אולו לא נבראו, ידע הקב"ה טה היה מהשב
בלבו, א"ל הקב"ה לא האמרכן ולא סעשי ידי הן, יש דבר בעולם
שלא נברא לצורך, אלא אני מלטרך היאך תהא אומר, אמר רבי עשה
את המר מתוק, ומנין שלטרו הקב"ה להיות אומר כך, ראה מה כתוב
(שם) ויצעק אל ה' ויורהו ה' עץ ויצאהו, אב"מ: אלא ויורהו, אין ויורהו אלא
לשון למוד שנא' (משלי ד) ויורני ויאמר לו וכתיב: (שמות לה). ולהורות נתן
בלבו, היה הדבר סטורת ביד משה ולא עשה, ולמה עשת אלא בזון
שבאו ישראל למדבר ובקשו האלהים לכלותן, א"ל משה רבש"ע בקשת
לאבד את ישראל מכלה אתה אותם מן העולם לא כך אמרת לי בסורת
הוי סתפלל ואמור עשה את המר מתוק ואת עבשון ג' חלב מריתן של
ישראל ורפא אותן הוי ויחל משה: